

Azərbaycan Respublikasının
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Aqrar Xidmətlər
Agentliyi

Aqrar Təlim Mərkəzi

Bibər bitkisinin
becərilməsi üzrə
təqvim planı

www.axa.gov.az

Bibər bitkisinin becərilməsi üzrə təqvim planı

Yanvar

Torpaqda kifayət qədər rütubət ehtiyatının təmin edilməsi və torpaqda qışlayan zərərvericilərin məhv edilməsi üçün dekabr ayında arat olunmamış sahələrdə qış aratı aparılmalıdır.

Fevral

Torpaq analizlərinin nəticəsinə uyğun nəzərdə tutulan mineral gübrələr tədarük olunur. Üzvi gübrə kimi peyin daşınaraq sahənin ətrafına yığılır. Səpin aparılacaq şitilliklərin üstü polietilen örtüklə örtülür. Toxumların keyfiyyəti, cücərmə qabiliyyəti yoxlanılmaqla səpin üçün hazırlanır.

Mart

Payız-qış dövründə əmələ gələn birillik və çoxillik alaqların məhv edilməsi, rütubətin buxarlanmasının qarşısının alınması üçün dərin dondurma şumu edilmiş sahələrə mala çəkilir. Əkinqabağı hər hektara 20-30 ton peyin, normaya uyğun azot, fosfor və kalium gübrələri verilir. Ayın II-III on günlüyündən başlayaraq şitilliklərdə toxum səpinə başlamaq olar.

Aprəl

I on günlükdə şitilxanalarda çürümüş peyin və mineral gübrə verilərək şumlanmış və hamarlanmış ləklərdə yaxud ayrıca qablarda sertifikatlı toxum səpini aparılır. Ləklərdə 8-10 sm ara məsafəsi olmaqla açılmış yuvalara toxumlar səpilir. Şitilliklərdə temperatur gecə 13-15, gündüz isə 20-25°C-dən az olmamalıdır. Sahələrdə cərgələr, arxlar açılmaqla əkinə hazırlıq işləri görülür.

May

Şitillərin açıq sahəyə köçürülməsinin optimal vaxtı cənub rayonları üçün aprel ayının sonları, şimal rayonları üçün isə mayın əvvəli hesab olunur. Əkin 70x30-40 sm sxemində aparılmalıdır. Əkindən sonra sahə suvarılır. Sonra bitkilərin dibi yumşaldılır, dibdoldurma işi aparılır, alaqlar məhv edilir.

İyun

Bu ayda yemləmə gübrələrinin verilməsi, cərgəaralarının yumşaldılması, dibdoldurma, suvarma işləri aparılır, xəstəlik, zərərverici və alaqarla bağlı müşahidə və mübarizə tədbirləri həyata keçirilir. Ayın sonunadək kompleks becərmə işləri başa çatdırılmalıdır.

İyul

Suvarma aparılır. Suvarma zamanı su ilə birlikdə torpağa peyin şirəsi də verilməlidir. Peyin şirəsi bitkilərin azot və fosfora olan tələbatını ödəməklə bərabər, həm də torpağın hava rejimini yaxşılaşdırır. Məhsul yığımına başlanılır.

Avqust - Sentyabr

Sahənin suvarılması və məhsul yığımı davam etdirilir.

Oktyabr

Bu ayda məhsulun qalan hissəsi yığılır və yığımdan sonra bitki qalıqları, xəstə və xarab meyvələr sahədən yığılaraq məhv edilir. Eyni sahədə təkrar bibər əkinə aparılmamalıdır. Həmin sahədə əkiləcək payızlıq bitkilər üçün torpağın becərilməsi işlərinə başlanılır.

Noyabr - Dekabr

Əkin dövriyyəsi (növbəli əkin) nəzərə alınmaqla növbəti ildə bibər əkiləcək sahələr müəyyənləşdirilir, Bibər bitkisi üçün ən yaxşı sələf bitkiləri xiyar, çoxillik otlar, kələm, soğan, paxlalılar və s. ola bilər. Seçilmiş sahələr şumlanırlar və imkan olan kimi sahəyə qış aratı qoyulur. Toxum tədarüku üçün tədbirlər görülür.

Bibər bitkisinin mühafizə sxemi

Zərərli orqanizmlər	Aprəl	May	İyun	İyul	Avqust
Fitoftora, kök çürüməsi, unlu şəh	Tərkibində bacillus subtilis, pseudomonos fluorescens bakteriyası olan biopreparatlarla toxumun dərmanlanması, kökdən yemləmə Trichoderma lignorum göbələyi olan biopreparatlarla toxumun dərmanlanması və kökdən qidalanma və ya 80 % Mankazeb (200q/ 100 kq toxum) preparatı ilə toxum dərmanlanması. Fitoftora xəstəliyinə qarşı Mis xloroksidi 500 q/ kq (300 q/100 su), 80 % li Maneb (200 q/ 100 l su), Unlu şəh xəstəliyinə qarşı 25% Triadimonol (40 ml/ 100 l su), kök çürüməsinə qarşı Captan 500 q/ kq (200- 250 q/ 100 l su)				
Mənənə	Deltamethrin (50 ml/ 100 litr suya), Malathion(400 ml/ 100 litr suya) və ya İmidacloprid (30 ml/ 100 litr suya)				
Kalorado böcəyi	Lambda- cyhalothrin (0,1-0,3 l/ha), deltamethrin(0,3 l/ha)				
Pambıq sovkası	I və II nəslə qarşı birinci dərmanlamayı təsiredici maddələri Lamda-cyhalothrin(0,1 l/ha) + Primiphos methyl (0,8l/ha) qarışığı ilə, ikinci çiləməni Lamda-cyhalothrin (0,1 l/ha) + Lufeniron (0,3 l/ha) və s.				
Danadişi	Chlorpyriphos- ethyl tərkibli (400 q+10 kq kəpək+ 500 q şəkər) aldadıcı yemdən istifadə oluna bilər				
Bakterial ləkəlilik, Bakterial xərçəng	Xəstəliyin ilkin simptomları görüldükdə tərkibində mis birləşmələri olan (1 %-li bordo məhlulu, 0,3 %-li mis-xloroksidi, 0,4 %-li kuprozan) preparatlardan biri ilə çiləmə aparılır.				

